

γεννήτρια ἡ, λόγ. σύνθ. γεννήτρα Δ.Σάρρ., Μετάφρ. Εὐριπ., Ἰππόλ., 559 — Λεξ. Πρω. Δημητρ. γεννέτρα Πόντ. (Κερασ. Οἶν.) γεννέτρα Πόντ. (Τρίπ.)

Τὸ Ἑλληνιστ. γεννήτρια. Ἰδ. Φρόνιχ., Σοφιστ. Παρρασκ. 62 Β «δικομήτρα, οἷον μήτηρ καὶ γεννήτρια δικῶν».

1) Ἡ γεννώσα, ἡ τίκτουσα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν στεῖραν γυναῖκα Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τρίπ.): Παροιμ. Ἡ γεννέτρα ἡ μάνα νικᾷ τὸν Χάρον (διότι τὰ θνήσκοντα τέκνα ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν γεννωμένων). Συνών. Γεννίστρα

β) Ἡ μήτηρ Δ.Σάρρ., ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Τοῦ διογέννητου Βάκχου τὴ γεννήτρα.

2) Μηχανὴ μετατρέπουσα μηχανικὴν ἐνέργειαν εἰς ἡλεκτρικὴν λόγ. σύνθ.: Ἐπῆρα μία γεννήτρια καὶ ἔχω φῶς.

γεννιά ἡ, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) γεννέ Δ.Κρήτ. γεν-νία Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέννα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. γεννεά καὶ παρὰ Βλάχω (γενεά).

Γέννα 1, ὁ ἰδ. Δ.Κρήτ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.): Ἡ γίδα μας ἔκαμε μιὰ γεννιά δύο κατσίκια Κίτ. Μάν. Ἔναι καλὴ προβάτα, κάνει δύο τὴ γεννιά αὐτόθ. Ἔκαμε ἡ γουρουνά σὲ μιὰ γεννέ δώδεκα γουρουνάκια Δ.Κρήτ. Τὸ εἶφι ἐπέθανε 'ς τὴν γεν-νία (κατὰ τὸν τοκετὸν) Μπόβ.

γεννικό τό, Μῆλ. Μύκ. γινῶ'κό Τῆν. (Τριαντ.) ἔν-νικό Κάρπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέννα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικό, δι' ὁ ἰδ. -ικό.

1) Γέννηση 1, ὁ ἰδ. Μῆλ. Μύκ. Τῆν. (Τριαντ.) ὑπὸ τὴν φρ. ἀπὸ γεννικοῦ (ἐκ γεννήσεως): Ὁ Στράτης εἶναι στραβός - μουγὸς ἀπὸ γεννικοῦ δου Μῆλ. Ἀπ' οὐλα τζη τὰ φερσίματα φανερώνει πὼς εἶν' ἀρχόδισσα ἀπὸ γεννικοῦ τζη αὐτόθ. || Φρ. Ἀπὸ γινῶ'κού του Τριαντ. 2) Τὸ ἐκ γεννήσεως ὑπάρχον καλὸν ἢ κακὸν Κάρπ.: Γνωμ. Τό ἔν-νικό ἔχ χάνεται, 'μ-μ' ἀλήθεια τσαὶ πληθαίνει ('μ-μ' = ἀμ-μή = ἀλλά). Συνών. γνωμ. Τὸ φυσικό δὲ χάνεται, μάλιστα καὶ πληθαίνει.

γεννίστρα ἡ, Ἰκαρ. Πελοπν. (Μεσσ.) ἔννίστρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννῶ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ίστρα.

1) Ἡ γεννήσασα μήτηρ Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἀσμ.

Μὰ ποιά εἶναι ἡ ἔννίστρα | τοῦ παιδιοῦ ἡ καματίστρα (καματίστρα = ἡ τροφός, ἡ κοπιῶσα διὰ τὴν ἀνατροφὴν του, ἡ μήτηρ). 2) Τὸ μέρος ὅπου γεννοῦν τὰ ζῶα Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ὅτι ἔννίστρες τῷ ζῷ ἔννοβόλιαζαν οἱ μαδάκοι (μαδάκοι = κρότῳνες, τσιμπούρια). Συνών. γεννήτρια. 3) Ἡ οἰκία, τὸ δωμάτιον ὅπου τις ἐγεννήθη Ἰκαρ. 4) Ἡ γενέτειρα, ἡ πατρίς Ἰκαρ. Πελοπν. (Μεσσ.)

γεννοαναθρεμμένος ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ συμφυρμού τῶν μετοχ. γεννημένος καὶ ἀναθρεμμένος.

Ὁ γεννηθεὶς καὶ ἀνατραφεὶς. Συνών. γεννόθρεμμα.

γεννοβόλημα τό, Κρήτ. Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) — Κ. Μπαστ., Ἀλιευτ., 74 — Λεξ. Περίδ. Αἰν. Βλαστ. 392 γιννοβόλ'μα Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρνάν.) ἔννοβόλιμα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννοβολῶ.

Τὸ συχνάκις τίκτειν, τὸ πλῆθος τῶν γεννήσεων ἐνθ' ἄν.:

Ἄμα θ' ἀρχίσῃ τὸ γεννοβόλημα ἡ κουνέλα, θὰ γιομίσωμε κουνέλια Κίτ. Γεννοβολήματα ἔχομε σήμερο Κρήτ. Εἶδα ἔννοβόλισμά 'τον εὐτό; Δυὸ τρία πρέπει πὼς κάνου δὸ χρόνο Ἀπύρανθ. Χιλιάδω χρονῶ γεννοβολήματα φτειάξανε τοῦτα τὰ νησιὰ πὺρ ἡ εἶζα τους βρῖσκεται 'ς τίς σαράντα καὶ 'ς τίς πενήντα ὁργυιές Κ.Μπαστ., ἐνθ' ἄν. Τὸ γεννοβόλημα τῆς γουρουνάς - τῆς σκύλλας - τῆς γάττας Λεξ. Δημητρ. Ἡ γειτόνισσα δὲ σταματᾷ τὸ γεννοβόλημα αὐτόθ. Συνών. γεννοβολημός, γεννοβολιά, γεννοβολιό, γεννολόγημα 1.

γεννοβολημός ὁ, ἀμάρτ. ἔννοβολισμός Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννοβολῶ.

Γεννοβόλημα ὁ ἰδ.: Εἶδα ἔννοβολισμός εἶν' εὐτό; μινὰ σκουληκιὰ παιδιὰ! Πὼς θὰ τ' ἀνεθρέφουνε;

γεννοβολιά ἡ, Λεξ. Βλαστ. 392 Δημητρ. ἔννοβολιά Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γεννοβόλι, δι' ὁ ἰδ. γεννοβολιό, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

1) Γέννηση, ὁ ἰδ., Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. Δημητρ.: Σὲ μιὰ γεννοβολιά ἡ κουνέλα ἔβγαλε πέντε Λεξ. Δημητρ. 2) Ὁ πολὺς τόκος, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) — Λεξ. Δημητρ.: Ἡ λαλά μου 'τον ἀπὸ τὴν ἔννοβολιά τῶν Χάρκηδων. Ἐφτὰ ἀδερφοὶ ἦτονε καὶ μιὰ θνατέρα Ἀπύρανθ. || Γνωμ. Γεννοβολιές τῶν κοπαδιῶν, χαρὲς κρυφές τοῦ λύκου (ἐπὶ ἄρπαγος ἐποφθαλμιούντος τὰ ἀφθονοῦντα ἀλλότρια) Λεξ. Δημητρ. Συνών. ἐν λ. γεννοβόλημα.

γεννοβολιάζω ἀμάρτ. ἔννοβολιάζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεννοβολῶ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάζω.

Γεννῶ κατὰ συχνὰ χρονικά διαστήματα: Ἦσωσε γ' ἐπιάσαν οἱ κακορρίζικοι ψεῖρα, κ' ἡ ψεῖρα ἔννοβολιάζει καὶ θὰ τσι φᾶνε.

γεννοβολιό τό, Πελοπν. (Τριφυλ.) γιννοβουλιό Θεσσ. (Μελιβ. Μεταξοχώρ.) Μακεδ. γεννοβόλι Κέρκ. — Κ.Παλαμ., Δειλοὶ καὶ σκληρ. στίχ.², 63 Κ.Θεοτόκ., Γεωργ. Βιργιλ., 5, 43, 44 — Λεξ. Βλαστ. 392 Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. γεννῶ καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -βολιό, δι' ἡν ἰδ. -βόλι. Διὰ τὸν σχηματισμὸν βλ. Γ.Χατζιδ., Ἀθηνᾶ 22 (1910), 242 κέξ.

1) Γεννητούργια, ὁ ἰδ., Θεσσ. (Μελιβ. Μεταξοχώρ.): Ἔχομε γιννοβουλιό Μελιβ. 2) Γεννοβόλημα ὁ ἰδ., Κέρκ. Μακεδ. Πελοπν. (Τριφυλ.) — Κ.Παλαμ., ἐνθ' ἄν. — Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἄν. Δημητρ.: Ἀρχισε τὸ γεννοβόλι ἡ γυναῖκα του, ποῖός ξέρε πόσα θ' ἀραδιάσῃ Κέρκ. Γιννοβουλιό ἰδῶ μπόλ'κον Μακεδ. || Ποιήμ.

Πρῶτος ἐσὺ παράδωκες τὰ ζὰ τῆς Ἀφροδίτης

κι ἀπὸ τὸ γεννοβόλι τους ξανάινωνε τὸ σοί

Κ.Θεοτόκ., ἐνθ' ἄν., 44.

Ὅτι τὰ νύχια σου εἶναι ὁ νοῦς, καρδιά σου τὸ λιοπύρι

γεννοβόλι, φαγὶ καὶ ὦ χάιδεμα, ὦ ραχάτι!

Κ.Παλαμ., ἐνθ' ἄν. 2) Τὸ τέκνον Κ.Θεοτόκ., ἐνθ' ἄν., 43 — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: Βγῆκε 'ς τὸ σερίανι μ' ὅλο τὸ γεννοβόλι τῆς Λεξ. Δημητρ. Νὰ πάρῃ ὁ διάολος σένα κι ὅλο τὸ γεννοβόλι σου αὐτόθ. Ἐχτρωμα εἶναι τὸ γεννοβόλι τῆς αὐτὸ αὐτόθ. || Παροιμ. Τὸ ἀφύλαγο γεννοβόλι τῆς κουνέλας ὡς κι ὁ κούνελος τὸ πνίγει (ἐπὶ τῶν ἀδυνάτων, τῶν ὑποκειμένων πάντοτε εἰς ἀδικίαν ἢ ὀλεθρον καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων

